

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р **Владислав Динков Господинов**

(Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Факултет по педагогика)

Вътрешен член на научно жури, назначено със заповед № РД 38-234/10.05.2023 г.
на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

върху документите и материалите
по конкурса за заемане на **академичната длъжност „доцент“**,
обявен в „Държавен вестник“, бр. 24 от 17.03.2023 г. в
Област на висшето образование 1. Педагогически науки
Професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието)
За нуждите на Факултета по науки за образованието и изкуствата
при СУ „Св. Климент Охридски“

Дата, час и място на провеждане на второто заседание на научното жури:
07.07.2023 г., 13,00 ч., Зала 213 А, ФНОИ

1. Данни за конкурса

В конкурса за едно място за академичната длъжност „доцент“, обявен на собствено щатно място за нуждите на ФНОИ при СУ „Св. Климент Охридски“ в Област на висшето образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието), гл. ас. д-р Александър Иванов Ранев е единствен кандидат. Процедурата по конкурса, обявен в „Държавен вестник“, бр. 24 от 17.03.2023 г., се провежда по Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във СУ „Св. Климент Охридски“. Прегледът на документацията дава основание да се прецени, че няма допуснати нарушения по процедурата в обявения конкурс и всички нормативно изискуеми документи са налични.

2. Основна CV-информация за кандидата

От прегледа на автобиографията на кандидата прави силното впечатление последователността, с която се е формирал и развивал в теоретичен и практико-приложен план като специалист в продължение на повече от 20 години в полето на настоящия конкурс. Александър Ранев изучава специалност „Педагогика“ във времето 1998-2002 г. във Факултета по педагогика, а в периода 2003-2005 г. изучава магистърска програма „Образователен мениджмънт“ в същия факултет. След това също там става редовен докторант и през 2010 г. защитава докторска

дисертация на тема „Учителят като мениджмънт на класа“ по научната специалност 05.07.01 „Теория на възпитанието и дидактика“. Като докторант води семинарни занятия по „Увод в специалността“ в специалност „Неформално образование“, „Социална педагогика“ в специалност „Социални дейности“ и др. През януари 2011 г. след спечелване на конкурс, е назначен за асистент в Катедра „Социална педагогика и социално дело“ на Факултета по начална и предучилищна педагогика (днес ФНОИ) при Софийския университет, където през ноември 2011 г. е назначен за главен асистент. Успоредно с това кандидатът се ангажира със специална педагогика, образователна и възпитателна работа деца със слухови увреждания и с психологическа, възпитателна, социално-педагогическа подкрепа на младежи в риск чрез неправителствения сектор, главно чрез Защитено жилище Заедно (2010-2021 г.).

3. Учебно-преподавателска натовареност на кандидата

Към настоящия момент д-р Александър Ранев е разработил почти всички учебни програми (някои са в съавторство), по които води лекции и/или упражнения в ОКС „Бакалавър“ в специалност „Социална педагогика“, но също така и в специалностите „Логопедия“, „Специална педагогика“, ПНУП, „Физическо възпитание и спорт“, „Музика“, „Изобразително изкуство“, ПУПЧЕ, ПМХК към ФНОИ, както и във Факултета по Педагогика на СУ „Св. Климент Охридски“, в специалност „Социални дейности“ и др. Води лекции в 8 магистърски програми във ФНОИ. Отговорен е за организирането и провеждането на практическото обучение (хоспитиране, текуща и преддипломна социално-педагогическа практики) на студентите в специалност „Социална педагогика“. Разработил е и участва в програми за СДК по Социална педагогика във ФНОИ. За последните 15 години провежда около 30 обучения по позитивни подходи и физическа намеса за работа с деца с емоционални и поведенчески затруднения. В периода 2012-2022 г. участва в 14 научно-изследователски проекта, в 13 от тях като член, а един проект ръководи.

Гореописаната учебно-преподавателска натовареност и научно-изследователска дейност на гл. ас. д-р Александър Ранев убедително потвърждава уменията на кандидата да ги организира и провежда на професионално ниво, при сериозна натовареност от около средно 940 часа аудиторна заетост през последните 5 години.

4. Научна продукция

За участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ гл. ас. д-р Александър Ранев представя общо 14 на брой публикации, от които самостоятелни – 12, в съавторство – 2. От тях един публикуван хабилитационен труд – монография, една публикувана монография, която не се представя като хабилитационен труд, три студии, една публикувана глава (в съавторство) от колективна монография, и 9 статии, от които четири са публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, а други четири статии са публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете.

За хабилитационен труд на кандидатът представя „Позитивно възпитание и поведенческа промяна. Работа с деца предизвикателно поведение“. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2022. ISBN: 978-954-07-5565-6. В нея Александър Ранев разглежда значим и актуален проблем, при това на високо теоретично ниво и заедно с това с много конкретно реализирани възможности за приложение на терен. Налице са увод, четири глави и заключение, а така също списък с източници и приложения. В първата глава авторът представя основните характеристики на предизвикателното поведение при децата и същността на позитивно ориентираното възпитание в контекста на възможностите за справяне с проблемно поведение при децата. Втората глава е посветена на факторите за предизвикателно поведение, които са представени главно през призмата на отделните структури на личността, социалната и околната среда. На основата на представеното в двете глави е очертан професионалният профил на възпитателя, работещ с деца с предизвикателно поведение. Четвъртата глава е свързана с практико-приложно изследване, което е реализирано на терен. Използвани са два основни метода – работа по случай и фокус групи. Общият обем на монографията е 216 страници (основен текст 159 стр.; има 8 приложения), като са използвани 121 източника, от които 61 на латиница.

В монографията „Петър Дънов за възпитанието“. София. Изток-Запад, 2017. стр. 162, ISBN 978-610-01-0142-0 се засяга явление, чието начало е от преди век, плод на усилията на Петър Дънов – Учителя и неговите последователи, което почти половин век е извън официалната държавна идеология и матрица за образованието. И в този смисъл също заслужава популяризиране и проектиране в съвременните условия, защото е напълно в съзвучие със съвременните личностни и социални потребности. В текста авторът прави цялостно представяне на слънчевата педагогика. В осем части (освен въведението, заключението и източниците) последователно и логично

са представени ключови моменти от слънчевата педагогика, която е с изключително хуманна насоченост и сърцевината ѝ има много ясен фокус към възпитаването на хуманно-духовни ценности. Изяснена е същността ѝ, включително и чрез дефиниране на основните понятия, в т.ч. на основата на постановки, свързани с устройството на света и човека. Представени са основните ѝ принципи и методи, а също така и профила на специалиста, който би трябвало да ги прилага. Александър Ранев не само представя постановките и постиженията на слънчевата педагогика, но очертава и основните ѝ проекции в съвременния етап на развитие и предизвикателствата, пред които е изправена в бъдеще.

Останалите публикации на автора отразяват актуални и значими гледни точки, голяма част от които представени и на научни форуми (освен, че след това са публикувани), в следните няколко направления: различни аспекти на слънчевата педагогика, мениджмънт на хора и среди, социално-педагогическа, възпитателна работа и медиация с деца и младежи с проблемно поведение. Кандидатът е съавтор и на две учебни помагала, посветени на работата с деца.

Налице са 6 бр. цитирания на текстове на Ал. Ранев в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове, а така също 9 бр. цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране и едно цитиране в нереперирани списания с научно рецензиране.

Представените научни трудове от гл. ас. д-р Александър Ранев за участие в обявения конкурс са в достатъчен брой и съответстващи на научните стандарти, но по-важното – като цяло са кореспондиращи в съдържателен план с научната област на конкурса.

5. Научни приноси

Съгласно споменатите по-горе основни направления в теоретико-практическата дейност на кандидата, приносите биха могли да се очертаят по следния начин:

Разработен и апробиран е от научна гледна точка практико-приложен модел за реализиране на позитивен подход във възпитанието, който едновременно е конкретен и заедно с това цялостен.

Аргументирано е ясно отграничаване на децата с емоционални разстройства и предизвикателно поведение от тези със СОП.

Усъвършенствани са различни проявления на работния инструментариум за реализиране на позитивното възпитание като напр. Формуляр за функционална оценка, Плана за подкрепа и др.

От позициите на науката е представена в цялостен вид Слънчевата педагогика, при това и чрез съвременни нейни проекции, при добър баланс между традиция и нови реалности, в т.ч. професионализацията на неформалното образование.

Направен е сравнителен анализ на Слънчевата с Валдорфската педагогика и Монтесори педагогиката.

Представена по интересен начин е синергията на социалните услуги през призмата на неформалното образование, при това с фокус към възпитателни взаимодействия с пълнолетни лица.

Аргументирано е включването на възпитателни цели в медиацията с деца и младежи.

Авторът демонстрира високо теоретично ниво с изключително голямата приложимост на теоретичните постановки, до които достига, на терен.

6. Заключение

Въз основа на горепосоченото трябва да се отбележи, че кандидатът демонстрира висок професионализъм. Качеството на научно-изследователската продукция, преподавателската дейност и всички съпътстващи ги активности, отразени в документацията, представена от гл. ас. д-р Александър Иванов Ранев за целите на конкурса, отговаря на изискванията на Закон за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ и свързаните с тях нормативни документи.

Всичко това дава стабилно основание да изразим **положителен вот** в научното жури (формирано със Заповед на Ректора на СУ с № РД 38-234/10.05.2023 г.) по отношение на ***избора на гл. ас. д-р Александър Иванов Ранев за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“*** в Област на висшето образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието) за нуждите на Факултета по науки за образованието и изкуствата при Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

София,

21.06.2023 г.

Автор на становището:

/доц. д-р Владислав Господинов/